Verslag Eurogroep en Ecofinraad 9 november 2026

Eurogroep regulier

Macro-economische ontwikkelingen en terugkoppeling van internationale vergaderingen
De Eurogroep sprak over de macro-economische ontwikkelingen en blikte terug op een aantal internationale vergaderingen. Volgens de Europese Commissie (de Commissie) en de Europese Centrale Bank (ECB) blijft het economisch beeld onzeker. De inflatie[1] ligt boven de doelstelling van de ECB, voornamelijk gedreven door hoge energie- en voedselprijzen. Daarnaast blijven schuldniveaus van overheden relatief hoog, en zijn financieringskosten voor overheden de afgelopen periode gestegen. De Commissie benadrukte in die context nadrukkelijk het belang van de afbouw van hoge schulden en de naleving van de regels van het Stabiliteits- en Groeipact.

Lidstaten spraken in hun interventies zorgen uit over de oplopende rentes, die zich in het bijzonder in bepaalde lidstaten voordoen. De ontwikkelingen van investeringen in kunstmatige intelligentie (AI), die in hoge mate schuldgefinancierd zijn, zorgen voor een toename in de vraag naar kapitaal en kunnen zodoende een opdrijvend effect op de rente hebben. Het naleven van de begrotingsregels is van groot belang, ook onder moeilijkere economische omstandigheden. Enkele lidstaten deden een oproep tot een Europese *safe asset*. Nederland benadrukte dat de combinatie van stijgende rentes, oplopende spreads in sommige landen, hoge schulden en politieke onzekerheid tot zorgen leidt. Daarbij sprak Nederland nadrukkelijke steun uit voor de oproep van de Commissie tot voldoende begrotingsconsolidatie. Ook is van belang op tijd vooruit te kijken naar het aflopen van de nationale ontsnappingsclausules binnen het Stabiliteits- en Groeipact voor de landen waar die van toepassing zijn. Nederland riep op hiervoor tijdig passende begrotingsmaatregelen voor te bereiden.

De voorzitter memoreerde dat op 24 november aanstaande het herfstpakket van de Commissie zal verschijnen. Onderdeel daarvan zijn onder andere de opinies van de Commissie over de ontwerpbegrotingen van de eurolanden die zullen worden besproken.

Frankrijk koppelde, vanuit de rol als voorzitter van de G7, terug uit de besprekingen tijdens de jaarvergaderingen van IMF/Wereldbank en de G20 in oktober jl. in Bangkok. Tijdens deze vergadering stonden Oekraïnefinanciering, grensoverschrijdende betalingen en wereldwijde macro-economische onevenwichtigheden centraal. Er was brede steun voor eerlijke lastenverdeling bij de financiering van Oekraïne. Ook werd gesproken over de risico's van macro-economische onevenwichtigheden en de dialoog met China over de renminbi.

Digitale euro en wholesale-transacties
De ECB en het ESM (Europees Stabiliteitsmechanisme) lichtten toe dat de pilots Pontes en Appia naar behoren verlopen. De twee initiatieven zijn opgezet om de afwikkeling van wholesale-transacties in centrale bankgeld op zogenaamde Distributed Ledger Technology (DLT) platformen mogelijk te maken.

Pontes fungeert als brug tussen bestaande DLT-platformen en de TARGET-diensten van het Eurosysteem en is op 21 september jl. gelanceerd. Appia richt zich meer op de lange termijn en zal een nieuw integraal ecosysteem voor wholesale-transacties op basis van DLT behelzen. De blauwdruk hiervoor wordt in 2028 verwacht. Een aantal landen sprak steun uit voor deze twee initiatieven, en stelde ook vragen bij de praktische uitwerking hiervan in de toekomst.

Het Ierse voorzitterschap en de Europese Commissie gaven daarnaast een korte update over de voortgang van de trilogen over het pakket voor een gemeenschappelijke munt. De ambitie is om een triloogakkoord te bereiken voor het einde van 2026, mogelijk al in november. Een aantal lidstaten sprak steun uit voor deze ambitie. Daarbij werd onder meer het belang van een gebalanceerd 'compensatiemodel' voor de digitale euro genoemd. Een terugkoppeling over de voortgang ten aanzien van het pakket voor een gemeenschappelijke munt wordt zoals gebruikelijk hieronder, onder overige onderwerpen, behandeld.

[1] Zie ook de notitie van de Europese Commissie over inflatie, te raadplegen op de website van de Raad.

Bankenunie rapportages
De voorzitter van het Gemeenschappelijke Toezichtsmechanisme[2] (*Single Supervisory Mechanism, SSM)* en de voorzitter van de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad[3] *(Single Resolution Board, SRB)* informeerden de ministers over de laatste ontwikkelingen in de bankensector, waaronder hun risicobeoordelingen en de uitdagingen voor de komende periode.

In haar rapportage constateert het SSM dat de Europese bankensector financieel solide is, met sterke kapitaal- en liquiditeitsposities. Het SSM wijst in de rapportage echter ook op toenemende risico's door geopolitieke spanningen, hogere financieringskosten en mogelijke verslechtering van kredietkwaliteit. Digitalisering en AI bieden kansen, maar vergroten ook cyberrisico's en operationele afhankelijkheden. Het SSM pleit voor verdere vereenvoudiging en proportionaliteit van regelgeving, zonder afbreuk te doen aan prudentiële normen. Voltooiing van de Bankenunie, harmonisatie van regelgeving en versterking van de Europese interne marktintegratie zijn daarvoor essentieel.

De SRB stelde eveneens dat de risico's voor de Europese bankensector toenemen door geopolitieke spanningen, marktvolatiliteit en cyberdreigingen. Hoewel banken hun weerbaarheid en afwikkelbaarheid aanzienlijk hebben versterkt, blijven belangrijke tekortkomingen bestaan. De SRB pleitte daarom voor voltooiing van het crisismanagementraamwerk, onder meer via Europese depositogarantie en geloofwaardige liquiditeitsvoorzieningen bij bankenafwikkeling. Daarnaast zijn vereenvoudiging van regelgeving, verdere integratie van de Bankenunie en betere voorbereiding op operationele verstoringen noodzakelijk, zonder de financiële weerbaarheid te verzwakken.

Een aantal lidstaten benadrukte het belang van een integrale benadering van het bankenpakket, waarin vereenvoudiging, verdere marktintegratie en passende prudentiële vereisten elkaar versterken. Daarbij is o.a. aandacht nodig voor proportionaliteit, verschillen tussen banken en de verdeling van verantwoordelijkheden voor depositobescherming. Ook wees een aantal lidstaten op de noodzaak om grensoverschrijdende activiteiten te faciliteren en marktfragmentatie tegen te gaan. AI biedt kansen, maar brengt ook nieuwe risico's met zich mee, waarop het toezicht tijdig moet inspelen.

Diversen (bespreking vacatures ECB)
De voorzitter van de Eurogroep lichtte de procedure van de drie vacatures bij de directie van de ECB toe. De Eurogroepvoorzitter constateerde dat er twee kandidaten voor het presidentschap van de ECB zijn voorgedragen, dhr. Klaas Knot door Nederland en dhr. Pablo Hernández De Cos door Spanje. De ministers van Financiën van Nederland en van Spanje presenteerden vervolgens deze kandidaten in de Eurogroep.

Er was geen besluitvorming voorzien. De voorzitter van de Eurogroep gaf aan dat de vacatures zullen worden besproken door de regeringsleiders, naar verwachting bij de Europese Raden in november en december. Wanneer er overeenstemming is onder lidstaten, zal de Raad van de Europese Unie een aanbeveling aannemen waarin zij een kandidaat voordraagt aan de Europese Raad. De Europese Raad consulteert vervolgens het Europees Parlement en de ECB. Uiteindelijk neemt de Europese Raad het definitieve besluit met versterkte gekwalificeerde meerderheid onder de eurolanden. Dat houdt in dat 72% van de eurolanden (16 uit 21 landen) die gezamenlijk ten minste 65% van de bevolking van de eurozone vertegenwoordigen moeten instemmen.

Eurogroep inclusief

Defensiefinanciering
De Eurogroep sprak, in aanwezigheid van de secretaris-generaal van de NAVO Mark Rutte, over de financiering van defensie aan de hand van een notitie van de Commissie[1]. SG Rutte constateerde dat defensiefinanciering in Europese NAVO-landen een grote verandering doormaakt. Hoewel hij erkende dat sommige lidstaten over beperkte nationale begrotingsruimte beschikken, benadrukte hij het belang van het vasthouden aan het huidige momentum en het waar mogelijk verder verhogen van de defensie-

[2] Zie de rapportage van het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme op de website van de Raad.

[3] Zie de rapportage van de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad op de website van de Raad.

[1] Zie de technische notitie van de Commissie over defensiefinanciering op de website van de Raad.

uitgaven. Instrumenten als de nationale ontsnappingsclausule onder het Stabiliteits- en Groeipact en het SAFE-leningeninstrument beschouwde hij als hulpmiddelen om lidstaten in staat te stellen de transitie naar noodzakelijke investeringen in defensie te realiseren. Daarnaast is het mobiliseren van privaat kapitaal essentieel om de industriële capaciteit op te schalen. De afgelopen jaren is de kapitaalstroom naar defensieprojecten toegenomen en zetten de meeste financiële instellingen zich hier actiever voor in. Verdere initiatieven om deze ontwikkeling te stimuleren zijn welkom.

De Commissie gaf een analyse van wat er nodig is om defensiefinanciering te vergroten: meer Europese investeringen in defensieonderzoek en -ontwikkeling (R&D), meer gezamenlijke aanbestedingen door lidstaten, het vergroten van de weerbaarheid van toeleveringsketens, het versterken van de Europese interne markt voor defensie, en een betere samenstelling van de defensie-uitgaven met meer focus op productieve investeringen. Het is nog moeilijk te zeggen wat het economisch rendement van defensie-uitgaven zal zijn. Dit vraagt om herprioritering binnen nationale begrotingen, aangezien de nationale ontsnappingsclausule slechts een tijdelijk instrument is, waarna de hogere uitgaven structureel ingepast dienen te worden om schuldhoudbaarheid te waarborgen. De Europese Investeringsbank (EIB) speelt verder een belangrijke rol in het verbeteren van de toegang tot private financiering.

In hun interventies gingen lidstaten in op het belang van gemeenschappelijke aanbestedingen en het bundelen van vraag naar materieel, voldoende aandacht voor defensie-uitgaven in het volgende Meerjarig Financieel Kader, het betrekken van de private sector, de vraag in hoeverre Europese voorkeursregels moeten worden toegepast, het tegengaan van fragmentatie en het bevorderen van harmonisatie en interoperabiliteit en het effectief opschalen van de Europese defensie-industrie. Nederland wees op marktfragmentatie, uiteenlopende standaarden en onvoldoende schaalvoordelen als voorname knelpunten die aandacht behoeven. Dat kan door in te zetten op meer gezamenlijke inkoop, opschaling van de productiecapaciteit, mobilisatie van privaat kapitaal en verdere integratie van de interne defensiemarkt. Verder informeerden Nederland en Polen dat zij samen met Finland en het VK en in samenwerking met Denemarken werken aan een Multilateraal Defensiemechanisme (MDM). Het MDM is een op te richten internationale financiële instelling die vanaf 2027 gezamenlijke aanbestedingen en financiering voor bedrijven in de toeleveringsketen zal faciliteren. Vanuit andere lidstaten wordt dit met belangstelling gevolgd.

Daarnaast gingen lidstaten in op de vraag hoe overheden de uitgaven aan defensie het beste kunnen inpassen in hun begroting. Meerdere lidstaten, waaronder Nederland, gaven aan dat de ontsnappingsclausule voor defensiefinanciering op de korte termijn budgettaire ruimte biedt, maar dat deze clausule eind 2028 afloopt en dat uitgaven daarom tijdig in de begroting en met inachtneming van de Europese begrotingsregels ingepast moeten worden. Daarnaast benadrukten meerdere lidstaten, waaronder de Nederland, de tijdelijkheid van zowel de ontsnappingsclausule als het leningeninstrument SAFE.

De voorzitter kondigde aan dat het onderwerp begin volgend jaar opnieuw in de Eurogroep zal worden besproken.

<u>Ecofinraad</u>

Richtlijn btw-regels afschaffing van de drempel van €150 en douane-entrepots voor afstandsverkopen
De Ecofinraad stemde in (als hamerpunt) met de Richtlijn betreffende de btw-regels inzake de afschaffing van de drempel van €150 en inzake douane-entrepots voor afstandsverkopen. Het voorstel zorgt ervoor dat de Douane en btw-wetgeving beter op elkaar aansluiten. Dat wordt bereikt door het afschaffen van de grens van €150 voor toepassing van de platformfictie en de invoerregeling, en door de uitbreiding van de invoerregeling met zogenaamde afstandsverkopen van goederen vanuit douane-entrepots in de EU. Het is hierbij wel van belang dat de invoerregeling tijdig voldoende beveiligd is. De maatregelen die dat moeten bereiken worden momenteel binnen de EU voorbereid.

Op verzoek van enkele lidstaten heeft het Ierse voorzitterschap op het laatste moment nog een artikel aan het voorstel toegevoegd. Daarin staat dat de Europese Commissie uiterlijk 31 december 2027 met een voorstel moet komen dat ziet op het stellen van uniforme minimale voorwaarden aan een tussenpersoon

bij toepassing van het éénloketsysteem voor afstandsverkopen van ingevoerde goederen. Het nieuwe artikel zal lidstaten niet verplichten tot het stellen van voorwaarden aan tussenpersonen voor het éénloketsysteem tot het moment dat het Commissievoorstel waartoe in het nieuwe artikel wordt opgeroepen, is aangenomen.

In Nederland zitten veel van deze EU-tussenpersonen. Deze zullen bij het bereiken van een akkoord op het nog te publiceren voorstel mogelijk te maken krijgen met extra lasten. Bovendien kan het lastig zijn om uniforme voorwaarden te stellen op dit terrein, omdat er sprake is van uiteenlopende nationale regelgeving en uitvoering. Het kabinet heeft om deze reden bij het instemmen een stemverklaring afgegeven in verband met het nieuwe artikel over EU-tussenpersonen. In de stemverklaring geeft het kabinet aan dat het kabinet zich het recht voorbehoudt om de te zijner tijd voorgestelde concrete invulling van de uniforme voorwaarden af te wegen tegen de Nederlandse regelgeving en staande praktijk.

Vanwege het toegevoegde artikel moet het Europees Parlement (EP) opnieuw worden geraadpleegd. Na de raadpleging van het EP zal de Raad definitief kunnen instemmen met het voorstel.

Pakket tabaksaccijns
Tijdens de Ecofinraad spraken de lidstaten over de herziening van de richtlijnen in het pakket tabaksaccijns. Het voorzitterschap had voor de vergadering een nieuwe compromistekst voorbereid en op het laatste moment nog wijzigingen doorgevoerd waarin een aantal punten werd geadresseerd die in Coreper nog open stonden. Het voorzitterschap stuurde daarmee aan op een akkoord.

De voorzitter en Eurocommissaris Hoekstra benadrukten het belang van het onderwerp en de noodzaak tot een akkoord omwille van een gelijk speelveld binnen de interne markt en een hoog niveau van gezondheidsbescherming. In de bespreking bleek dat 24 lidstaten konden instemmen met de voorliggende compromisteksten en drie lidstaten nog bezwaren hadden. Eén lidstaat vond het voorgestelde tarief voor nicotinezakjes te laag en twee andere lidstaten hadden bezwaren tegen de bepaling over indexatie via een zogenaamde Council Implementing Act. Daarbij zou de Raad iedere drie jaar met unanimiteit beslissen over het al dan niet indexeren van de minimumtarieven. Eén van die lidstaten had daarnaast ook bezwaar tegen de koopkrachtcorrectie voor vaststelling van de minimumtarieven en de hoogte van de minimumtarieven. Het voorzitterschap en de Europese Commissie reageerden daarop met de opmerking dat geen akkoord altijd de slechtste uitkomst zou zijn en spoorden de lidstaten met openstaande bezwaren aan zich constructief op te stellen.

Het voorzitterschap lastte een schorsing in om de openstaande bezwaren te bespreken. Na schorsing werd voorgesteld om de hoogte van het minimumtarief voor nicotinezakjes op een later moment te bespreken met een nieuw voorstel tot herziening in de toekomst en er werd voorgesteld om indexatie te laten vervallen. Op basis van die wijzigingen konden uiteindelijk 26 van de 27 lidstaten instemmen, waardoor nog geen unanimiteit werd bereikt. Het voorzitterschap gaf aan in de komende tijd verder te werken richting een compromis.

Stabiliteits- en Groeipact
De Raad stemde in met de raadsaanbeveling[4] voor de activatie van de nationale ontsnappingsclausule voor Italië. De activatie van deze clausule biedt tijdelijke aanvullende begrotingsruimte voor steunmaatregelen gericht op het verhogen van de defensie-uitgaven en het versterken van de energiezekerheid.

Herstel- en Veerkrachtfaciliteit
Tijdens de Ecofinraad werd stilgestaan bij de stand van zaken ten aanzien van de Herstel- en Veerkrachtfaciliteit (HVF). De Commissie gaf een update over de ontvangen betaalverzoeken en de tot op heden uitbetaalde subsidies en leningen uit de faciliteit. Op dit moment is ongeveer 457,5 miljard euro uit de faciliteit uitgekeerd. De laatste uitbetalingen moeten uiterlijk op 31 december 2026 geschieden.

[4] Zie de aangenomen Raadsaanbeveling op de website van de Raad.

EU-statistieken
De Raad stemde in met de conclusies[5] over EU-statistieken.

Overig

Voortgang pakket voor een gemeenschappelijke munt
Conform de wens van de Kamer inzake de digitale euro en de toezegging ten aanzien van de verordening inzake contant geld (LTCR), wordt de Kamer maandelijks geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen. Beide onderwerpen vormen samen het pakket voor de gemeenschappelijke munt.

In de meest recente triloogonderhandelingen tussen het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie zijn het compensatiemodel voor de digitale euro, de uitrol van de digitale euro en de toegang tot en acceptatie van zowel contant geld, als de digitale euro en uitzonderingen daarop besproken. Bij veel onderwerpen wordt gekeken of een compromis bereikt kan worden. Zo wordt bij het compensatiemodel voor de transitiefase gekeken naar mogelijkheden om de Raadspositie en Europees Parlementspositie te combineren. In de Raadspositie wordt het compensatiemodel voor de transitiefase gebaseerd op een Europees gemiddelde van vergelijkbare betaalmethoden. Als het nationaal gemiddelde hier significant van afwijkt, zoals in Nederland het geval is, geldt een nationaal plafond. De lasten van de invoering van de digitale euro worden daarbij verdeeld tussen winkeliers en betaaldienstverleners. Het Europees Parlement kiest voor een andere benadering. Zij ziet het liefst een zogenaamde 'no worse off'-benadering in de transitiefase. Die benadering houdt in dat winkeliers niet meer betalen voor de digitale euro dan nu het geval is voor vergelijkbare methoden. Hiervoor moeten echter wel de huidige tarieven van vergelijkbare betaalmethoden per winkelier in kaart worden gebracht en gestandaardiseerd. Dat is complex en kan gevolgen hebben voor de regeldruk. Het compromis zou een combinatie van deze elementen kunnen bevatten, al is de vorm en uitwerking nog onderwerp van discussie. Op de lange termijn zetten zowel de Raad, als het Europees Parlement, in op een compensatiemodel dat uitgaat van de werkelijke kosten voor geleverde diensten aan winkeliers door betaaldienstverleners.

Ten aanzien van dit onderwerp blijft het kabinet zich richten op een evenwichtig compensatiemodel, waarbij winkeliers worden beschermd tegen hoge kosten in de transitiefase en betaaldienstverleners op de lange termijn ruimte hebben om hun gemaakte kosten terug te verdienen. Het kabinet zal daarom inzetten op een compromisvoorstel dat deze balans zo goed mogelijk beschermt en waarbij administratieve lasten en regeldruk zoveel mogelijk worden beperkt.

Voor wat betreft de uitrol van de digitale euro wordt een gefaseerde invoering van betaalsituaties, zoals e-commerce, betalingen aan de toonbank en onderlinge betalingen ('peer to peer'), onderzocht. Een gefaseerde invoering zou kunnen helpen om winkeliers meer tijd te geven om hun betaalterminals aan te passen voor betalingen aan de toonbank. Het kabinet vindt het daarbij belangrijk dat de online en offline functionaliteiten beschikbaar zijn vanaf de eerste uitrol.

Ook ten aanzien van de toegang tot en acceptatie van de digitale euro wordt gezocht naar een compromis. Daarbij wordt onder meer besproken of een uitzonderingsgrond op de acceptatieplicht voor de digitale euro moet worden geïntroduceerd op basis van de omvang van een bedrijf. Het kabinet streeft in deze discussie naar een goede balans tussen een brede acceptatie van de digitale euro als betaalmiddel enerzijds, en de gevolgen en uitvoerbaarheid van de acceptatieplicht anderzijds.

Bij deze trilogen werd ook gesproken over de toegang tot en acceptatie van contant geld. Er is onder andere gesproken over de reikwijdte van de acceptatieplicht, de uitzonderingen in de verordening en in hoeverre lidstaten de ruimte hebben om de acceptatie van contant geld te beperken of aan te scherpen, zoals bijvoorbeeld voor betalingen in de lucht of voor verkoop in de avonduren. Het kabinet blijft zich inzetten voor een proportionele en uitvoerbare acceptatieplicht.

Het Ierse voorzitterschap heeft de ambitie om voor het einde van dit jaar een akkoord te bereiken. Gedurende het verdere verloop van de onderhandelingen zal ik uw Kamer blijven informeren.

Toezegging aan het lid Bushoff (PRO) over de wet Vifo in relatie tot de verkoop van Russische staatsactiva

[5] Zie de aangenomen Raadsconclusies op de website van de Raad.

Tijdens het Commissiedebat van 4 november jl. heb ik aan het lid Bushoff toegezegd om in overleg met de minister van Buitenlandse Zaken in dit verslag terug te komen op de vraag over de mogelijkheden die de Wet Vifo biedt om de verkoop van strategische Russische activa ten behoeve van de Russische staatskas te voorkomen.

De Wet Vifo lijkt zich niet te lenen om in te grijpen. Het is niet goed mogelijk in te gaan op de vraag of de betrokken ondernemingen in Nederland als vitale aanbieder of aanbieder van sensitieve technologie kwalificeren en of zij beschikken over de vergunningen die als toepassingsdrempel voor de wet gelden. Zelfs in een hypothetische situatie waarin de wet wel van toepassing zou zijn, is de wet specifiek gericht op risico's aan de zijde van de verwerver en biedt de wet geen grondslag om geldstromen richting een Russische verkoper of de verkoop van Russische activa als zodanig te blokkeren.

Nederland is in de EU voorloper op het gebied van sancties en economische maatregelen tegen Rusland. Het kabinet spant zich in om ongewenste geldstromen naar Rusland te voorkomen. Hierbij liggen in principe alle instrumenten op tafel. Het kabinet volgt de ontwikkelingen rond Russische activa op de voet, maar doet geen uitspraken over individuele gevallen.

Toezegging aan het lid Schoonis (D66) om de Kamer te informeren over het voorlopige politieke triloogakkoord over de herziening van het Europese securitisatieraamwerk en toezegging aan het lid Bushoff (PRO) om schriftelijk de vraag te beantwoorden hoe de overeengekomen versoepelingen van de minimale risicogewichten voor securitisaties zich verhouden tot de Bazelse standaarden en het BNC-fiche

De Raad en het Europees Parlement hebben in triloog een politiek principeakkoord bereikt over de herziening van het Europese securitisatieraamwerk. Het akkoord betreft zowel de Verordening kapitaalvereisten (*Capital Requirements Regulation*, CRR), als de Securitisatieverordening (*Securitisation Regulation*, SECR). De finale wetteksten worden momenteel nader technisch uitgewerkt en zijn daarom nog niet verspreid. Het akkoord wordt hierna nog formeel ter stemming voorgelegd aan de Raad en het Europees Parlement.

Een securitisatie is een financieel instrument waarbij een financiële instelling leningen bundelt en als verhandelbare effecten verkoopt aan beleggers. Hierdoor kunnen risico's worden overgedragen en kapitaal worden vrijgemaakt voor nieuwe leningen. Bij een synthetische securitisatie worden de leningen niet verkocht, maar wordt alleen het kredietrisico overgedragen aan een andere partij, bijvoorbeeld via een garantie of kredietderivaat. Met de herziening wordt beoogd de Europese securitisatiemarkt te versterken door kapitaalvereisten meer risicogebaseerd te maken en de administratieve lasten voor marktpartijen te verminderen. Hiermee kan securitisatie een grotere bijdrage leveren aan de financiering van de Europese economie en de verdieping van de kapitaalmarkten. Het kabinet steunt deze doelstelling, mits de risico's van securitisatie adequaat worden geadresseerd en de financiële stabiliteit gewaarborgd blijft. In de volgende paragrafen ga ik uitgebreider in op de kernelementen van het akkoord.

Kapitaalvereisten (CRR)

Een belangrijk onderdeel van het principeakkoord betreft de aanpassing van de kapitaalvereisten voor securitisaties. Allereerst zijn de statische risicogewichtvloeren van 15% voor reguliere securitisaties en 10% voor 'simpele transparante en gestandaardiseerde' (*Simple, Transparent and Standardized, STS*) securitisaties, die volgen uit de Bazelstandaarden, vervangen door zogenaamde 'formulegebaseerde risicogewichtvloeren'. Dit maakt kapitaalseisen meer risicogebaseerd, omdat deze formule afhangt van hoe risicovol de onderliggende portefeuille van de securitisatie is. Hierdoor kan het risicogewicht voor securitisaties met relatief veilige onderliggende activa in het nieuwe raamwerk lager zijn dan in het bestaande raamwerk, en hoger voor securitisaties met meer risicovolle onderliggende activa. Deze risicogebaseerde benadering wijkt naar de letter weliswaar af van de statische Bazelstandaarden, maar past wel binnen de geest en de systematiek van de Bazelstandaarden. Dat is onder meer het geval vanwege de aanvullende Europese waarborgen die gelden voor securitisaties en vanwege de lage historische verliespercentages van Europese securitisaties.

Hoewel het kabinet het meer risicogebaseerd maken van het raamwerk steunt, vond het kabinet het wel van belang dat risicogewichten in deze formulebenadering niet te laag kunnen worden en niet te ver af kunnen wijken van Bazel. Om dit te borgen is er een absolute 'vloer-van-de-vloer' overeengekomen van 13% voor reguliere securitisaties, en 7% voor STS securitisaties. Ook is er een nieuw label ingevoerd voor

extra veilige securitisaties (‘weerbaar’). Enkel en alleen voor deze categorie ‘weerbare’ securitisaties geldt een risicogewicht ‘vloer-van-de-vloer’ van 5% en 10% voor reguliere respectievelijk STS securitisaties. Door een adequate minimum vloer-van-de-vloer wordt voorkomen dat de kapitaalvereisten vergaand worden verlaagd t.o.v. de Bazelstandaarden. Het akkoord sluit hiermee aan bij de Nederlandse inzet om kapitaaleisen gericht en risico-sensitief aan te passen, zonder de financiële stabiliteit te ondermijnen. Deze uitkomst is daarmee conform het in 2025 gepubliceerde BNC-fiche voor de aanpassing van het securitisatieraamwerk.

Tot slot blijft de zogenoemde ‘non-neutraliteitsfactor’ (p-factor) behouden in de verordening kapitaalvereisten. Deze factor zorgt ervoor dat voor een securitisatie altijd meer kapitaal moet worden aangehouden dan voor een vergelijkbare portefeuille die niet is gesecuritiseerd. Het kabinet hechtte veel waarde aan dit uitgangspunt in het raamwerk en het behoud hiervan komt daarmee tegemoet aan de Nederlandse inzet.

Securitisatieverordening (SECR)

In het voorlopige akkoord is overeenstemming bereikt over het verminderen van regeldruk voor marktpartijen, onder meer door de zorgvuldigheids- en rapportageverplichtingen (*due diligence*) te vereenvoudigen en meer risicogebaseerd vorm te geven. Hiermee worden transactiekosten en administratieve lasten verminderd en wordt het aantrekkelijker voor institutionele beleggers, zoals pensioenfondsen en beleggingsfondsen, om in securitisaties te investeren. Dit draagt bij aan het functioneren van de Europese kapitaalmarkten en de financiering van de reële economie. Tegelijkertijd is een nieuw sanctieregime voor het niet naleven van deze verplichtingen, zoals aanvankelijk voorgesteld door de Europese Commissie, niet in de oorspronkelijke vorm overgenomen. In plaats daarvan is verduidelijkt dat toezichthouders bevoegdheden hebben om sancties op te leggen bij niet-naleving. Hiermee wordt voorkomen dat een aanvullend sanctieregime ontstaat dat marktpartijen kan afschrikken om in securitisaties te investeren. Deze uitkomst sluit aan bij de Nederlandse inzet om de zorgvuldigheidsverplichtingen proportioneel te maken en onnodige toetredingsdrempels voor investeerders weg te nemen.

Ook is overeenstemming bereikt over de verdere harmonisatie van het toezicht op securitisaties. Nationale toezichthouders blijven primair verantwoordelijk voor handhavend optreden bij niet-naleving. De Europese Autoriteit voor effecten en markten (*European Securities and Market Authority,* ESMA) krijgt de directe verantwoordelijkheid voor het toezicht op onafhankelijke commerciële partijen die STS-securitisaties beoordelen (*third-party verifiers*). Daarnaast zal het Gemengd Comité van de Europese toezichthoudende autoriteiten, onder leiding van de Europese Bankenautoriteit (EBA), aanvullende bevoegdheden krijgen om toezichtpraktijken in de Unie verder te harmoniseren. Het akkoord sluit hiermee aan bij de Nederlandse inzet om het toezicht te versterken en de toepassing van de regelgeving binnen de Europese Unie meer te harmoniseren, met behoud van een proportionele benadering.

Tot slot is afgesproken dat synthetische securitisaties waarbij gebruik wordt gemaakt van ongedekte kredietbescherming (*Unfunded Credit Protection*, UFCP) onder strenge voorwaarden in aanmerking kan komen voor het STS-label. Omdat bij deze constructies onderpand ontbreekt en daardoor onzekerheid bestaat over de uitbetaling van de kredietbescherming, heeft het kabinet ingezet op strenge waarborgen, zoals de kredietwaardigheid van aanbieders, diversificatie en de continuïteit van de kredietbescherming. Hiermee komt het akkoord tegemoet aan de Nederlandse inzet om versoepeling van de STS-criteria gepaard te laten gaan met voldoende waarborgen tegen besmettings- en systeemrisico's.

Toezegging aan het lid Van Houwelingen (FVD) inzake communicatie van de ECB
In het Commissiedebat van 4 november jl. heeft van het lid Van Houwelingen vragen gesteld over de communicatie vanuit de ECB bij de eventuele inzet van het TPI (Transmission Protection Instrument). In het debat is toegezegd dat uw Kamer nader wordt geïnformeerd over de wijze waarop de ECB in dit kader communiceert, waarover de ECB communiceert en waar eventuele informatie transparant en publiekelijk toegankelijk vindbaar is.

Vooropgesteld moet worden dat de ECB onafhankelijk is en daarom moet terughoudendheid worden betracht over uitspraken over het beleid van de ECB. De informatievoorziening van de ECB aan het publiek loopt via de ECB zelf. De ECB informeert het brede publiek met regelmaat over haar beleidsbeslissingen. Allereerst via de reguliere persconferentie die gehouden wordt na het publiceren van monetaire

beleidsbeslissingen van de ECB. Ook communiceert de ECB via haar website over de implementatie van het gevoerde beleid. Elke donderdag publiceert de ECB een wekelijks financieel overzicht van de balans van het Eurosysteem.[6] Daarnaast is er uitgebreide actuele informatie beschikbaar over de verschillende aankoopprogramma's die actief zijn geweest. Daarbij publiceert het Eurosysteem elke maand voor zowel het Asset Purchase Programme (APP) als het Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) hoeveel publieke obligaties er per land op de balans staan.[7] Ook is er een dataset beschikbaar met deze maandelijkse overzichten vanaf het begin van de aankoopprogramma's.[8] Het Transmission Protection Instrument (TPI) is tot op heden nog niet geactiveerd door de ECB. Op haar website heeft de ECB gecommuniceerd over hoe en onder welke voorwaarden het TPI ingezet kan worden.[9] De Kamer is hier bij de aankondiging van TPI over geïnformeerd.[10] Indien de ECB TPI zal inzetten, zal de Raad van Bestuur van de ECB besluiten hoe verdere communicatie hierover vorm zal krijgen.

Update Nationaal en Regionaal Partnerschapsplan
In de Kamerbrief van 5 oktober jl.[11] is toegezegd uw Kamer vóór het kerstreces te informeren over de verdere inhoudelijke vormgeving van het Nationaal en Regionaal Partnerschapsplan (NRPP). Het kabinet hecht, in lijn met het partnerschapsprincipe, aan een goede betrokkenheid van de medeoverheden bij de totstandkoming van het NRPP. Om hier invulling aan te geven, is in januari een bestuurlijk overleg met de medeoverheden voorzien over de verdere vormgeving van het NRPP. Om de uitkomsten van dit overleg te kunnen betrekken bij de verdere inhoudelijke uitwerking, zal uw Kamer na dit bestuurlijk overleg nader worden geïnformeerd.

[6] Weekly financial statements.
[7] Asset purchase programmes; Pandemic emergency purchase programme (PEPP).
[8] https://www.ecb.europa.eu/mopo/pdf/APP; https://www.ecb.europa.eu/mopo/pdf/PEPP.
[9] The Transmission Protection Instrument.
[10] Kamerstukken II 2021-2022, 21501-20, nr. 1825.
[11] Kamerstukken II 2026-2027, 22112 nr. 4453